

ЫГУКІЭ КЪЫХИХЫГЪЭ СЭНЭХЬАТ

Сабыйм тхылтыр шу ыльэгъоу, еджэным фэщагъеу къэтэджыным, шиенгъэ зэригъэгъотынымкэ апэрэ лъэбэкъухэр ышынхэм фэзышэрэр кілэеғаджэр ары.

Ныбжыкъэр гъесагъэ хъуным, цыфыгъэ хэлээу къэтэджыным ны-тыхэм анэмикіеу, илахышу хешыхъэ кілэгъаджэм. Еджапіэм клохэрэ кілэ-еджаклохэм ар ящысэтехыгъеу щыт. Непэ нэйуасэ шүүзфэшшиштир кілэеғаджэ сэнэхьатыр ыгукъэ къыхихыгъеу, илофшэн шу ыльгъуре Алыбэрд Нэфсэт.

Нэфсэт къуаджэу Джамбечые къыщыхъугъ. Гурыт еджапіэр къызуеухым Адыгэ къэралыгъо университетым естествознаниемкэ ифакультет диплом плъыжъкъэ къуухыгъ. Кошхъэблэ районым ит псэуплэу Игнатьевскэм дэт гурыт еджапіэр N 10-м непэ ащ иоф щешэ. Биологиер ыкчи химиер кілэцыкъухэм аржэхъых. Мы ильесым щегъэгъагъеу я 5-рэ классым пэщэнгъэ дызэрихъанэу Нэфсэт къыратыгъ.

— Сицикъигъом къыщегъэгъагъеу сэнэхьатеу къыхэсхыштир сшлэштигъе. Апэрэ кілэеғаджэу силагъэм гуфэбэ-

нигъеу кытфыриэм сикъырыплъыз мы сэнэхьатым фэщагъэ сыхыгъ, — къелутэ Нэфсэт. — Гурыт еджапіэм иоф зыщышэрэр ященэрэ ильес хъугъе. Я 5 — 11-рэ классхэм арыс кілэ-еджаклохэм биологиер, я 8 — 10-рэ классхэм химиер ясэгъэхъых. Егъэджэн сыхьатхэр зэхэшагъэхэ зэрэхъущтым синаа тесэгъеты.

Кілэеғаджэ ныбжыкъэм ишлэнгъэхэм зэрахигъэхъоштым, егъэджэн сыхьатхэр нахь гъашлэгъонэу зэригъэпсыштихэм апыль. Темэу къафиотэштир кілэцыкъухэм ашлогъашлэгъонын пае нэрылгэгъу ылгылгэгъу хэрэгфедэх. Ащ нэмикіеу кілэеғаджэ ныбжыкъэр районым Ѣызэхашхэрэ иофтхъабзэхэм ыкчи зэнэкъокъухэм ямызакъоу, республикэм Ѣырагъэклокъихэрэми чанэу ахлаажье.

Джащ фэдэу «Новой школе новые учителя» зыфиорэ зэнэкъокъум Нэф-

сэт хэлэжьагъ. Кошхъэблэ районым Ѣыкъогъе уцугъом къыщыхагъэшыгъ. Нэужым районыр республике зэнэкъо-къум къыщигъэльэгъуагъ. Шиенгъеу кілэеғаджэ ныбжыкъэм къыгъэльэгъуагъэм осэшу къыфашыгъ. Адыгэ къэралыгъо университетым идиплом къыфагъэшшошагъ, компаниене «Газпромыим» ихеушхъафыкъыгъ шүхъафтын Нэфсэт къыратыгъ.

— Мыщ фэдэ иофтхъабзэхэм шогъе гъэнэфагъе ялэу сэлтэйтэ, — elo Нэфсэт. — Кілэеғаджэхэм опытэу алэкли-льымкэ тызэдэггуаш, гүшүлэгъу тызэфхъу. Шиенгъеу зэдгэгъотхэрэм амалыкіэхэр къытатых. Ахэр нэужым тиофшэн зэрэшгэдгэфэштим тыгыль, егъэджэн сыхьатхэр кілэеғаджаклохэмкэ нахь гъашлэгъонэу зэхэтшэнхэмкэ тиамалышуу.

ШХОНЧЫБЭШИР Рузан.
Сурэтим итыр: Алыбэрд Нэфсэт.

Чыфэр нахь макъэ хъугъэ

Фэтэрибэу зэхэт унэхэм ашыпсэухэрэм зэдагъэфедэхэрэр гъекіэжыгъэнхэмкэ Адыгэ республикэ фондым охътэ кікім тельтигъэ гухэльым игъецэклэн ыухыгъ.

Фэтэрибэу зэхэт унэхэм игъекотыгъэ гъецкіэжынхэр яшылгэгъэнхэм фытегъэпсыхъагъе шьолтыр программэм къыдыхэлтыгъеу 2017 — 2019-рэ ильесхэм унэ 319-рэ зэтирагъэпсыхъагъ, ащ сомэ миллион 584-рэ пэулагъэхъагъ.

Фэтэрибэу зэхэт унэхэм ашыпсэухэрэм зэдагъэфедэрэ амьтгэкошырэ мылькум игъекотыгъэ гъецкіэжынхэр яшылгэгъэнхэмкэ цыфхэм къауѓоирэ ахьщэр нахьыбэ зэрэхъугъэм, 2019-рэ ильесым мышкіе чыфэм хэпшыкъеу къызэрэшыкъагъэм яшуагъэкъэ шьолтыхэр зэрифшашуашу зэшлэхыгъэхэ хъугъэх. Фэтэрибэу зэхэт унэ 81-мэ гъецкіэжынхэр ашыкъонхэу щытыгъ, ау чыфэр къызэрэзэхъагъэкъожыгъэм къыхэкъыкіе а пчагъэр 105-м нэсигъ. Зэкімки ащ сомэ миллиони 168,6-рэ тэфагъ.

Адыгэ Республикэм псэольшынымкэ, транспортнымкэ, псэуплэ-коммуналнэ ыкчи гъогу хъызметынкэ и Министерствэ къызэртирымкэ, гъецкіэжынхэм апэлхъашт ахьщэм иуѓоин процентишъэм ехъу, мышкіе шьолтырим имуниципалитетхэм зэкл пюоми хъунэу

пшьэрлыр агъэцакіе. 2019-рэ ильесир пштэмэ, ауѓоигъэр проценти 108,2-м ехъу. 2018-рэ ильесым мы къэгъэльэйоныр процент 84-м шокышигъэп.

Арэу щытми, игъекотыгъэ гъэцэкіэжынхэм апэлхъашт ахьщэм иуѓоинкэ чыфэу ательыр нахь макъэ шыгъэним фытегъэпсыхъагъэ шоғшэнээр республикэм Ѣылъагъэкъуатэ. 2019-рэ ильесым тыгъэгъазэм и 30-м ехъулэу фэтэрибэу зэхэт унэхэм ашыпсэурэ нэбгырэ мин 16,8-м ехъумэ зэкімки чыфэу ательыр сомэ миллиони 171,3-рэ мэхъу. Мыщ дэжым зигугу ашыхэрэр сомэ минрэ ныкъорэм ехъоу чыфэ зэлүүгъэхъагъэр арых.

Ахьщэр игъом къэзымытхэрэм алъеныхъокъе иофхэр къызэуахых. Гүшүлэм пае, хыккум приставхэм зэхажынхэу сомэ миллион 63,5-рэ зытефэрэ мыщ фэдэ иоф 7289-рэ алэхъагъэхъагъ, къызэхъагъэхъын алъэкъыгъэр сомэ миллион 18,6-рэ. 2019-рэ ильесым хыккум приставхэм сомэ миллион 48,5-рэ зытефэрэ иоф 5200-рэ алэхъагъэр, къапшыныжыгъэр сомэ миллион 14,5-рэ мэхъу.

(Тикорр.).

МэфэкI къэгъэльэгъон

Еджэгъэ-гъесэгъагь, зэчыибэ хэлъыигь

Ащ юф дээшшагъэхэр тхыльеджапэм краеведениемэ литературамэркээ иофышэ чанхеу Гъукэл Асыет, Айтэчыкто Рузан арых. Гухэль шъхъалай ялагъэр тхаклоу ишыенныгъэ, итвorchествэ, илтературнэ кэн игъешшагъоныгъэ-баигъэ цыфхэм афишотыкыгъэнэр, агу къэгъэ-къыжыгъэнэр, уасэ тхаклоу фяяшшагъэнэр, адигэ тхылье литературем нахь пэблагъэ шыгъэнхэр ары.

Мыш фэдэ мэфэкI къэгъэльэгъон зэфешшахфхэу щыенныгъэм игупчэ итыгъэ цыф гъесэгъшхохеу, щыеклаклер зыгъепсыгъэхэм афэгъэхыхыгъэхэр ныбжь зэфешшахфхэм артыхэмки зэрэгшшагъоным щеч хэлъэп. Ауми, мы литература шыенныгъэхэр анахь зищыкагъэхеу, зыпкырылхъэгъэнхэ фаехэр ныбжыкэхеу гуртыкыи сэнхехат зэгъэгъотыпэ колледжхэм, аштарэр еджа-Пэхэм ашеджэхэр арых, ащ елтыгъэхеу къэгъэльэгъон къыззухыгъохем ахэр къара-гъэблагъэх.

Тхаклоу, драматургэу, общенен юфышшахгъэр Цэй Ибрахимэ къызыхъулахъэр щылэ мазэм и 11-м, 1890-рэ ильэсий Тэхутэмькое районом ит къудажеу Шынджкес къыщыхъуг. Цэир

Тхэм зэчыибэ къызыхильхъэгэ цыфигь, шыгъошу илар, шыенныгъэр посэ зытуущштигь, гъесенныгъэ дэгүү ыгъотыгъагь, а зэктэ зерильэктэу итэлэпэ зэрэулигъэжкыщтым щэфэ фэлэжьагь, ыгъихээр 1912-рэ ильэсий къыщегъэжьагьэу къыхиутыхэу ыублагь. Иапэрэ рассказхэу «Горе-интеллигент», «Автомобиль» зыфилогхэрэр Петербург къыщыдэкыщтыгъэ гъэзетэу «Мусульманская газета» зыфилорем къыхиутыгъэх. Нэужым «Обездоленные», «В сумерках», «Ржавчина» зыфилогхэрэр гъэзетэу «Майкопское эхо» къынхагъэх.

Адигэ автомон хэкур загъэпсийм 1энтээ зэфешшахфхэр ыгъэцаклеу хэку исполнкомын ильэс зекэлэлхийлүүбээм хэтыгь: чыгу юфым пыль отделым, искуствэмкээ отделым охтабэрэ япэшагь, очылхэм яхэу коллегие ипрезидиум итхья-

матэу, адигэ тхаклохэм яассо-циаце иотвичтвенэ секретарэу юф ышагь.

Тыдэ зыщэи, сыйд юф зеши Цэй Ибрахимэ илтературнэ творчествэ зэлигъэулагь; адигэ прозэм, поэзием, анахэу драматургием, иахышиу ахишыхъагь. МэфэкI къэгъэльэгъоным И. Цэим ипроизведенемэ чыпэ хэхыгъэ щагъотыгъ; пьесэу «Къоклас», повестэу «Шхъэзакыу» (украинибэзкээ, етланэ адигабзэкэ), рассказхэу «Фатмэм игушуагъу», пьесэу «Фэмый», рассказхэу «Кожа», «Мулла Ибрагим», «Баснэхэр» мэклайхэм ашытэльгъу. Ытхыхээр гъэзетхэм, журналхэм, сборникхэм къащихиутыштигъэх. Зэдзэкын юфымыи зиуштигъ, Корней Чуковскэм иусэ-пышсэхэр, Самуил Маршак иусэхэм ашыщхэр зэридэкыгъэх.

Адигэ фольклорым иугъо-

ин-зэхэфынкээ юфышо ышагь, Цэй Ибрахимэ ежь ышхъэкэ къулагъоигъэу гуманитар уштыхынхэмкээ Адигэ республике институтын бэ материалэу чэлъыр, иэпэрых зэфешшахфхэр мэклайхэм атэлых.

Цэй Ибрахимэ адигэ профессиональнэ сценическэ искуствэм ублапэ фишыгъ, аш игупшысэкэ театральнэ техниким Краснодар къыщызэулагьагь. Автор зэфешшахфхуз Мурэтэ Чэпае, Шхъэлэхъо Светэ, Къят Тейцожь, журналист тхыгъэхэм, гукъэклиж гъешшагъонху Сихъу Сэфэрыб, Тыкъю Къягълан, Пратэксю Зубер, нэмыхыкхэм къагъэнагъэхэм драматургэу, режиссерэу, актерэу, гупшысэкэ гъешшагъону Цэй Ибрахимэ зыфэдэгъэ шылыкъэр зафэу къащиотыгъ, лым игъесэгъэ-ушыгъ, ичаныгъагь, ильэпкэ зэрэфэзэфагъэр ашыкгэгэхтэхыгъ.

МэфэкI къэгъэльэгъоным бэзэшшагъону унаэ зытеозыгъадзэу хэлъыр. Цэир юфшшагъэх зыпшэе ифэгъэ цыф, ышагъэх уасэ, мэхъану яэр ары мэфэкI къэгъэльэгъоныр зэхъылгагъэр. Лым къигъэшагъэр ильэс 46-рэ ныэп, ау фызешшокыгъэр бэдэд. Ежь зыщымызэжкым ылж «Ытхыгъэмэ ашыщхэр» (1965), «Фатмэм игушуагъу» (1990) зыфилорэ тхыльхэр къыдэкыгъэх. «Избранные произведения» ылоу ытхыгъэмэ ашыщхэр зыщызэхэгъоягъэхэр 2000-рэ ильэсий, тхаклоу къызыхъулахъэр ильэс 110-рэ зэхъум къыдэкыгъ, аши къэгъэльэгъоным чыпэ щигъотыгъ.

МэфэкI къэгъэльэгъоныр, щеч хэлъэп, литератуэр, лъэлэп культурэр зикласэ пэпчкыкэ федэхуу, зэхэшшахфхуз мы юфыр зыпшэе ифагъэхами хуупхьагъэр къалэжьыгъ.

МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Адигэ Республикэм лъэлэп юфхэмкээ, іэкыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъу-хэм адирялэ зэпхыныгъэхэмкээ ыкы къебар жъугъэм иамалхэмкээ и Комитет лъешэу гухэк щыхъу Адигэ Республикэм икъэралыгъю бюджет учреждениеу «Адигэ республикэ тхыль тедзапэм» идиректорэу Къуикъо Шхъамбый Исмахыилэ ыкъом идунаи зэрихъожыгъэр ыкы щымызэжкым иахылыхэмре игупшэхэмрэ афэтихъаусыхэх ужылхэм мафэ афэхъунуу афало.

Гуманитар уштыхынхэмкээ Адигэ республикэ институтэу Къэрэшэ Тембот ыццэкэ щитым юфышшагъэм лъэшэу гухэк ашыхъугъ юфышшагъу Къуикъо Амэрбий Исмахыилэ ыкъом идунаи зэрихъожыгъэр ыкы щымызэжкым иахылыхэмре игупшэхэмрэ афэтихъаусыхэх ужылхэм мафэ афэхъунуу афало.

Республике гъэзетэу «Адигэ маекъэм» юфышшагъэм гухэкыши ашыхъугъ Адигэ Республикэм итхыль тедзапэ ишащэу Къуикъо Шхъамбый Исмахыилэ ыкъом ышнахыжьэу Амэрбий идунаи зэрихъожыгъэр. Щымызэжкым иахылыхэм афэтихъаусыхэх, къинир адаалты.

Адигэ Республикэм икъэралыгъю бюджет учреждениеу «Адигэ республикэ тхыль тедзапэм» юфышшагъэм гухэкыши ашыхъуу фэтихъаусыхэх директорэу Къуикъо Шхъамбый Исмахыилэ ыкъом ыш зэрэшмызэжкым фэш.

Кавказ заповедникир

ХъакІэхэм яфэIo- фашихэм ахагъэхъошт

Кавказ биосфернэ заповедникым ипа-щэу Сергей Шевелевым зичэзыу ильэсыкээр къихъэ къэс Ioфэу ашлагъэр зэфахыысыжынэу пресс-конференциехэр зэхещэх. 2020-рэ ильэсми аш журналистхэм зауиньеклагъ, гъехъагъэу ашыгъэхэр къафиотагъэх, упчэхэм яджэуапхэр къаритыжыгъэх.

Заповедникым федэу къы-
хъыгъэм процент 15 фэдиз
къыхэхъуагъ. 2019-рэ ильэсм
аш зыщызыгъэпсэфигъэ цыф-
хэм япчагъэ инэу хэмыхъуа-
гъэми, щылэ мазэм иапэрэ
мафэ къыщечъэхъагъэу ияне-
рэм нэс зыгъэпсэфаклохэу зап-
поведникым щылагъэхэр мин
11-м ехүгъэх.

Конференцием хэлэжъагъэхэр
проектыкэхэр зыфэдэштхэм,
зыгъэпсэфаклохэр нахыбэу
заповедникым къызэрощтхэ
шыкіем, къушхъэ тьогухэмрэ
къэцуплэхэмрэ пыдзафэхэр бэу
зэрэшызэлкэхэрэр зэрэдагъэ-
зыжыщтхэм, нэмыкъ Ioфыгъо-
хэми атегущылагъэх. С. Шеве-
левым къызэрриуагъэмкэ, зап-
поведникым икыгъэ ильэсм
къылэхъыгъэ сомэ миллион
75-м щыщэу миллиони 5-р мээ

заулэкіэ узэкіэбэжымэ аш
къырапхыжыгъэ заказнику «Южные культуры» зыфилорэр
ары къыхэзыгъэхъуагъэх.

Лэшлэгэйо тьзхэтим икъи-
хъагу ильэсхэм заповедникым
сомэ миллиониту нахыбэ къы-
мыхъэу къыхэкъыщтыгъ. Едьз-
пшэн аш япчагъэр ильэсыкіем
икъихъагъу. Кымэфэ зыгъэпсэ-
фигъо мафэхэм заповедникым
сомэ миллиони 3,2-рэ къы-
лэхъыгъах.

ГухэлъышIухэр, ФэIo-фашихэм...

Пресс-конференцием къы-
зэрэщауагъэмкэ, къихэгъэ
ильэсм туристическэ марш-
рутхэм япчагъэ хагъэхъонэу
заповедникым ипащхэм агу

хэлээп. Ау гъэнэфэгъэхэ зекло
гъогу 16-у яэхэм язэтгээлтэс-
хъянрэ ягъэкіэжынрэ ильэс
реним Ioф дашлэшт.

— Заповедникым зышлогогъэ-
шэгъонэу, зышцалхыяхъэ ашо-
игъоу къаклохэрэм къахэхъо.
Джыри ахэм япчагъэ нахыбэ
хууным пае къушхъэ гъогоу
къызщакуухэхэрэр, къеуцуплэ-
хэр, инфраструктурэр уахтэм
диштэхэу дгъэпсийнхэу тыфай,
— elo С. Шевелевым.

Заповедникым имаршрут-
хэр географическэ ыкы та-
рихъ объектхэмкэ байх. Науч-
нэ туризмрэ шызэхэшгээным
тэгээпсихъагъэх. Ботаническэ,
геологическэ ыкы орнитоло-
гическэ къебархэр хъакіэхэм
къафауатэхэу ыкы арагъа-
шэхэу рагъэжъэшт.

ЗекIоныр къафагъэпсийнкIэшт

Къушхъэхэмрэ мэзхэмрэ
закыщагъэпсэфынэу ахахъэхэ-
рэ туристхэм заповедникым
машло хамышыхъаным фэш-
ящыкіэгъэ псы фабэр, газыр
аэлкагъахъэх ашлонгъу. Интер-

нетри заповедникым щагъэ-
федэшьунэу агъэпсы ашлон-
гъуагъ, ау аш къыкіэлтикыуа-
гъэр С. Шевелевым къылэшт:
«Зыгъэпсэфаклохэу тызэуп-
чыгъэхэм, зэкі пломи хуунэу,
къушхъэм хэтыфхэкэ Wi-Fi-р
зэрэмьщыклахъагъэр къауагъ. За-
поведникым къызыкlaхъэрэр
цыиф жъот макъэ зэрээхам-
ыхыщтым, аш ичыопс дахэ
зэрээхашлэштыр ыкы жыы
къабзэ къызэрашщтым пай».

Зыгъэпсэфыгъо мэфитум
заповедникым къыхэсы зышло-
гъохэ цыфхэм япчагъэ къы-
хэхъо, ахэм апае экспурсие
кIэкхэр зэхащщтых.

Арагъэлъэгъущхэр

Къихэгъэ ильэсм зыгъэ-
псэфакло къаклохэрэр километ-
ритту зикхъэгъэ маршрутэу
«Леопардым (мэзчэтым) игъо-
гу» рагъэштых. «Домбайм игъо-
гу» шэхэу къызэуахыщ. Ски-турхэр,
хъэхэр зыкіэшлэхъэжхэр агъэфедэнхэ аль-
кыщты. Биосфернэ станциеу
«Джуга» зыфилорэм хъакіэхэр
дашэштых, метрэ мини 2-м
ехуу аш ильэгагъ. Аш шыхэмкэ

е вертолеткэ ары узэрэдэкоен
плъэкыщтыр. Ау фэе пстэуми
маршрут къинир зэпачын аль-
кыщтэп, пэшорыгъэшьэу спе-
циалистхэм агъехэзьыргъэхэ
спортсменхэмрэ ныбжыкIэхэм-
рэ станцием нэссышьущхэр.

Гъогум пэблагъэу заповед-
никым имылъкукэ унэ щашыгъ,
аш нэбгырэ 14 щыпсэун аль-
кыщт. Тхъамафэрэ къушхъэм
къыхэсынхэу фаехэм сомэ
мин 50 зырыз аш льатыщт.

Лэгъо-Нэкъэ тешьоми запо-
ведникым ипащхэм унэхэр
щашыгъэх. Къушхъэм чэцым
къыханхэ зышлонгъохэм сомэ
500-кэ ар къафыдэкыщт.

Приазовскэ заказнику 2018-
рэ ильэсм къыщечъэхъагъэу
Кавказ заповедникым къыха-
гъэхъажыгъ. Аш изэтгээлтэс-
хъан сомэ миллиони 6 фэдиз
халхъэгъах. Мылькум щыщ
ахьщкэ тепловизорхэр, къуа-
шьохэр, нэмыкIхэу ящикигъэ-
щхэ 1эмэ-псымхэмрэ пкы-
гъо зэфэшхъяфхэмрэ къа-
щфыгъэх.

Цыфхэр чыюпсым нахь пэ-
благъэ зэрэшынхэу, сид фэ-
дэрэ маршрут къыхахыгъэми
зыгъэпсэфаклохэм агу зэрэ-
хынэу ахэр агъекъэбэшщых,
туристхэм ящикигъэ фэло-
фа-шэхэм ахагъэхъошт.

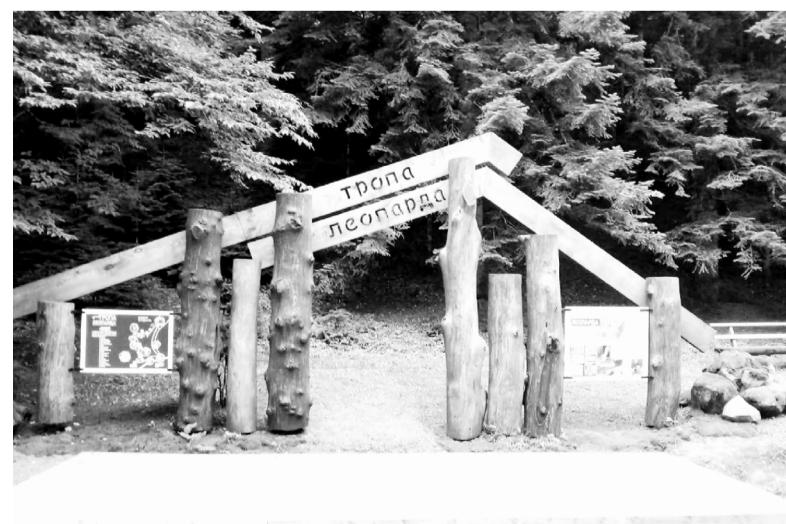
Заповедникир бэмэ агу ре-
хы. Къэкло, зэрагъэльэгъу,
гуссэхэр яэхэу къагъэзжы. Хэгъэгум щыпсэухэрэм аф-
шъхъафэу Iекыб къэралыгъо
зэфэшхъяфхэм къарыкыгъэхэ
хъакіэхэр икыгъэ ильэсм
заповедникым щылагъэх, ахэм
Китаем, Израиль, Тыркуем,
Монголиум ащыхэр ахэтынэх.

Урысыеем итурорператорхэм
зээгъыныгъэу адашыгъэхэм
къызэрэдальтэрэмкэ, къокы-
пэм щыIэхэ хэгъэгү 9-мэ
языгъэпсэфаклохэр мыгъэ къыт-
факлохэу рагъэжъэшт.

ШАУКЬО Аслъангугащ.

Натали Мудрова | sludru.ru | 3600 px | 1200x1200px | 1000x1000px

Пенсиехэр

Фитыныгъэ зиIэр нахыбэ хъугъэ

Ны мылькум къыхэхыгъэу ахьщэ тын унагъом къыфэклонэу ыгъэпсын ылъекынэу закон зыщиIэр 2018-рэ ильэсым ишылэ мазэ и 1-м къышыублагь. Аш ыуж ящэнэрэ ыкIи аш къыкэлтыкIорэ сабий къизэрыхъухыагъэхэ унагъохэр арых къихиубытэхэрэр.

Законим къизэрещыдэлтыгъэ таатэм тетэу, кIэлэцыкIур зэрыпсэун ылъекынэу ахьщэ анахь макIэу субъектим щигэнэфагъэм фэдиз ахьщэ тынэу агъеннафэрэр. АдыгейимкIэ 2019-рэ ильэсым ар сомэ 9104-рэ хүщтыгъэ. 2020-у къихыагъэм а пчагъэр сомэ 9599-м нагъесыгъ, ау аш фэдиз зыфагъенэфэштхэр мы ильэсым лъэутхылыр зытыхэрэр ары, блэкыгъэм зыфагъенэфэштхэрэр сомэ 9104-р ары къафэклющтыр.

Законим блэкыгъэ ильэсым зэхъокыныгъэхэр фашыгъэхыкIи 2020-рэ ильэсым ишылэ мазэ и 1-м къышыублагьэу ахэм куачэ яIе хъугъэ. НахыпэкIе унагъом гъотэу илэр нэбгыре пэпчь телтытаильэмэ, зым тэфэрэр цыфыр зерыпсэун ылъекынэу ахьщэ анахь макIэм фэдизэр ныкюорэм кIэмыхъэмэ ахьщэ тыныр фагъенафэштгээ. Джы ахьщэ анахь макIэм фэдиту имыкумэ ары ны мылькум къыхэхыгъэ ахьщэ тыныр къызыратыщтыр.

Цыфыр зерыпсэун ылъекынэу ахьщэ анахь макIэу 2019-рэ ильэсым иятыонэрэ квартал агъэнэфагъэр сомэ 10103-рэ мэхъу. ГушыIем пае, унагъом нэбгырилл щыпсэоу, зэкIэмки зэхзубытагъэу сомэ 80824-рэ къаэкIэмыхъэмэ, ахьщэ тыныр къыфэклонэу ыгъэпсын фит. Къизэрэтуагъэу, къыфэклоштыр сомэ 9599-рэ мэхъу. Аш имызакью, сабьеу ны мылькум исертификат къызэрратыгъэм настыбжь ильэрэ мэзихэр охууфекIе ахьщэр къыфэклонэу

щытыгъ. Джы а ныбжыр ильэс 3-м нагъесыгъ.

Адыгейим щыпсэоу ны мылькум къыхэхыгъэ ахьщэ тыныр мазэ къэс къызыфакIорэр унэтъо 213-рэ мэхъу. Зэхзубытагъэу ахэм афатуущыгъэр сомэ миллион 12 фэдиз.

УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд и Къутамэу АР-м щызэм ипресс-къулыкъу.

Дин Йофыгъохэр

Тхъэм шлошхуныгъэ фыуиIэмэ

Адыгэм непэ сеплышь, уахтэм шоу къыхихыгъэмрэ ежь шоу хэлтыгъэм щыщэу а охтэ дэдэм Iэпихыгъэмрэ зызэзгъапшэхэкIэ, сугу мэузы. Сидэу дэгъубэ тхэзыгъа адэ адыгэхэм! Зы лъэныкъомэ йофа чэнагъэ зэрэшыгъэр...

Ар зытырахыгъэр урысхэр ары. Джаш фэд мэфэ 40-ри. Ар къыхэхыгъэн фаер, сэ сишошыкIэ, адыгэхэмрэ урысхэмрэ зэххээху, урысыххуухэри адигэлхэм къащхэху къызыщаублэ ильэсхэм адэжь. Адыгэм ихэвзагэп ихадхэрэх зычилхъэгъэ чыгуу та��ырыр блэкIэу ыгъэктээрэкIэнэу. КъызэрикIоу, къэбзэнэгъэм ишапхъэхэм къапкырыкIеу, бэн къэнэтIэхэситлүр фашыти, лакъом итамыгъэ аш тырагъеуцожыщтыгъэ. Алырэгъу, бэнтхехо льапли хадэм дычалхъэштыгъэхэп. Адыгэм динир зерилжэйшиштыгъэм акынлыгъэрэх гукигъушкорэ хэлтыгъ.

Мы аужырэ ильэсхэм дин йофыгъохэмкIэ тхыль цыкIухэр къызыщаублэ хъугъэ. Ар дэгъу, динир зылэжыре цыфхэмкIэ ахэр ылпыIэгъушко мэхъух. Етланы бислэгынэн динным рулагъэхэрэн яшшошхэм защибгъээзэнри гэшшэгъоны, бэ ахэм узэрагъэгупшысэрэр, динным нахь благъэ уфашы. Шынкъе, зэкIери Къурланым еджэнхэ альэкIырэп, еджэхэрэми аш къикIырэр къагурышорэ. Ау аш

итыр зышэрэ цыфхэм къаходхэрэм, къатхыхэрэм узджэкIэ, гум шлошхуныгъэ къырегъахъэ. Тхъэм ылъэныкъокIэ пшэн фаяхэу къыптенэнхэрэм уарагъегупшысэ. Сэ Къурланым седжэнэу сшэрэп, ау 1996-рэ ильэсым Дамаскэ къызыхаутыгъэ Къурланым сигуалеу зэп-тлоп сизэреджагъэр. Мы тхыль льапли эгъэхэзарын ыкIи икъыдэгъэкIын пылтыгъэхэм йофышко зэшшуахыгъ, псэпшко къалажыгъ.

Адэ Къурлан льапли къылорэ пстэури ыгъэцакIэу дунаим цыф тет шыула? Сэ сшъхэкIэ аш фэдэхэм схъуапсэ. Ау аш къиохэрэ йофыгъохэр тэ джы непэ тишиIэкIэ-псэукIэ фэдэ уилэу бгъэцэкIэн плъэкIынэу сшошьырэп. Ау сирэп Тхъэм шлошхуныгъэ фыуимыIэнэу, аш нахь клочшо щыIэп, пеIени къэххүйтэп. ЩыIэх дини, нэмийки къизымыдэхху къылэкIахъэхэрэх зышохэрэри. Шлошхуныгъэм ухэтии уеухумэ, ар уилэн фае, хэти зэфэдэу ар зэхизфуу къыгурымыIорэми.

Мы ильэсым Адыгэ Республикинэ краимэр ашыпсэухэрэх бислэгынэнхэм я ДиндэлэжжапIэ къыдигъэкIыгъэ тхыль «Джаназа» ылоу, хадэ фэло-фашIэхэм язеххан ехылыгъэрэ. Мы тхыль цыкIум узеджэкIэ зэкIэ къыгурэлэхэм умыхаджэми, зэдэгъэштэнгъэ къытхильханэу тэгугъэ. Аш игъэхэзарын йофишко дашаагьэу сэльгитэ. Адыгэ Республикин и Лышхъэ, Адыгэ Республикин и Къэралыгъ Совет — Хасэм мы йофыгъохэм зэргэгумэхъэрэх лъешу гушуагъо. Дунаир зыхъожыгъэм игъэтэйлийн ыкIи хадэм ифэло-фашIэхэм яхылпагъэу къыдэлтыгъэнх фаехэр Адыгэ Республикин икъоджэ пстэумэ зэфэдэу зедаштэнхэ,

ХЬОДЭ Сэфэр.
Хъальэкъуай.

Волейбол

ЗИЧЭЗЫУ ЗЭЛҮКІЭГҮХЭР

Урысыем волейболымкэ изэнэкъоюу ашыэрэ купэу «Б-м» щыкъорэм Мые��опэ «Динамо-МГТУ-р» хэлажьэ.

Ростов-на-Дону икомандэу «Ростов-Волей» зыфиорэм Адыгейим иешлаххэр джырэблагъэ гъогогъуитло дешлагъэх,

3:0-у зэлүкіэгүйтүри къахыгъ. — Непе ехъулэу я 7-рэ чынпэй тикомандэ щы, — къитилюаль «Динамо-МГТУ-м» итренер

шъхьаэу, Адыгэ Республикаем изаслуженнэ тренерэу Павел Зборовскэм. — Воронеж икомандэу «Кристаллым» щылэ мазэм

и 14 — 15-м тыдешшэцт. Красногорскэ, Кыблэ-Сахалин якомандэхэри Мые��уапэ къэктощых. Ешэгүхэр спорт Унэшхуу «Ошутенэм» щызэхашащых.

Гандбол. Суперлигээр

«АДЫИФЫМ» ТЕГЬЭГУГҮЭ

«АГУ-Адыиф» Мые��уапэ — «Уфа-Алиса» Уфа — 27:19 (14:10).

Щылэ мазэм и 13-м спорт Унэшхуу Кобл Якъубэ ыцэ зыхырэм щызэдешлагъэх.

Зезыщагъэхэр: А. Мерзлютин, Э. Подставкин.

«Адыиф»: къэлэпчэлүхэр: Кожубекова — 1, Баскакова; ешлаххэр: Ефимкина — 5, Клименко — 4, Дмитриева, Загайко — 3, Дьяченко — 6, Кобл — 1, Серадская, Краснокутская — 2, Кириллова, Дворцевая — 5.

Зэнэкъоум аужырэ чыпэхэр щызыгъхэ командахэм яээлүүлэхе уелтынкэ гъашэгъоньтэй. Егъэжъэгүм «Алисэр» талэ ишыгыг: 1:2, 2:4, 3:5. К. Дьяченкэм гъогогъуитло, А. Загайко зэ хъагъэм лэгуаор радзи, 5:5 пчагъэр хъугъэ. А. Дворцеваяр ухумакъохэм ябенээ хъагъэм лэгуаор гъогогъуитло ридзаг: 6:5, 7:6. Я 20-рэ такъикын А. Ефимкинам пчагъэм хегъахью — 8:7. Пшашъэр ю сэмэгумкэ къэлапчъэм дэо, лэгуаор гыгъечэрэгъузе гъашэгъоньтэй хъагъэм

редзэ. К. Дьяченкэр, А. Дворцеваяр ухумакъохэм гупчэм ашыпхыэрэх, пхъашэу мэбанх, къэлапчъэм лэшэу дэох. «Адыифыр» гъогогуу 5 пе- нальтикэ къэлапчъэм дэуагъ, ау тишшашэхэм зэ нэмийнэми хъагъэм лэгуаор радзагъэп. «Алисэм» икъэлэпчэлүтэу Валерия Хри- стенкэм къызэрэтиуагъэу, тазыр дэзгъохэм апэуцууным зығигъесаагаа щытэг, ау лэгуаор къызэкидзэжын зэрилъэгъирэм мэхъенэ хэхыгъэ ил.

Я 45 — 50-рэ такъикхэм «Адыифыр» нахь псынкэу ешлэу зеублэм А. Дворцеваям, А. Загайко, К. Дьяченкэм хъагъэм лэгуаор радзагъ, пчагъэр лъа- гъэктотаг — 23:18, 26:18. А. Ефимкинэр ошээ-дэмьшэу ыпэкэ ильи, къэлапчъэм лэгуаор дахэу дидзагъ — 27:18. «Алисэм» икъэлэпчэлүтэу чыжьашаа ыпэкэ къызэрэлъякотагъэр тикъэлэпчэлүтэу С. Кожубековам зельэгъум, лэгуаор лъэшэу ыдзынену игъо ифагъ. В. Христенкэр зэкі- кложын ыльэкыгъэп, хъагъэм лэгуаор щычэрэгъу. Кобл Зарет бэкэ тызыгъэгүхэрэм ашыц.

Е. Голуновар, П. Шатовар, А. Рагуткинар «Алисэм» дэгъоу щешлагъэх, хъагъэм лэгуаор берэ радзагъ шъхьеа, теклонгъэр къыдахынену чыпэе итгэхэхэп.

Пресс-зэлүкіэр
«Алисэм» итренер шъхьаэу Николай Терновоир ешлэгъум икэух ыгъэрэзагъэп, щыкагъэхэм ядгээзэйжын Иоф дишэшт. «Адыифым» итренер шъхьаэу Никита Голуб тишлаххэм ялэ- пээсэнгъэ хагъэхъоным зэрэ- пылыр къытфиотаг. Волгоград, Москва, Ставрополь, Ижевскэ якомандэхэм «Адыифыр» нахьшишоу адешэн имурад.

Къэлэпчъэлүтэу командаэм

ызыныкъоу гандболым щалтытэ. Светлана Кожубековар дэгъоу «Алисэм» дешлагъ. «Тапэки нахь цыхьашэгъуу сешэе сшоигъу», — къитиуагъ С. Кожубековам.

Адыгэ Республикаем гандболымкэ ифедерации ищаа Кочева (Пыбызыу) Сусанэ ешэлэо анахь дэгъуухэу зэхэшакъохэм къыхахыгъэхэм афэгушуагъ, нэпэепль шуухафтынхэр аритыгъыг.

Сурэтхэм артыхэр: **Ксения Дьяченкэр, Алиса Дворцевая, Анастасия Загайко, Светлана Кожубековар.**

Чэш футболыр

ПСАУНЫГҮЭМ ИГҮЭПҮТАЛЭРЫГҮХЭР

Республикэм футбол цыкъумкэ изэнэкъоюу «Чэш лигэр» щылэ мазэм и 14-м Мые��уапэ щырагъэжъагъ.

Цыфхэм япсауныгъэ агъэптигэным, языгъэсэфыгъо уахътэ нахь гъашэгъоньтэй агъэлхоным афэш Адыгэ Республикаем физкультурэмкэ ыкчи спортымкэ и Комитет зэхэшэн юфыгъохэм къэшакло афэхъу. Комитетын ищаа игуадзэу Андрей Бороди- ным тизэдэгүштэйгъу къышыхи-

гъэштигь футболымкэ, волейбо- лымкэ, нэмийкхэмкни зэнэкъо- къухэр зэрээхажхэхэрэй. Кымэ- фэ футболымкэ зэлүкіэгүхэм ешлэкло 500-м нахьыбэ ашы- зэнэкъоу. Ешэгүхэм нэб- гырабэ яллыгъ.

Адыгэ къэралыгъо универси- тетын физкультурэмкэ ыкчи

спортымкэ и Институт футбол цыкъумкэ зэнэкъоур щилэ мазэм и 14-м къыщыублагъэу мэлтэлтэгъум и 3-м нэс щыклоцт. «Чэш лигэм» щызэнэкъоу хэрэ командахэм зэлүкіэгүхэрэ пчыхъэм сыхъатыр 9-м аублэштых.

Псауныгъэр зыгъэхазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбий.

гъэх. Институтын ищаа Бгъуашэ Айдэмэр къытиуагъ ешэгүхэр дэгъоу зэхэшэхъэнхэм зэрэлты- пльштых.

Нэклубгъор зыгъэхазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбий.

Зэхэшагъэр ыкчи къыдзы- гъэкырэр: Адыгэ Республикаем лъэпкэ Йофхэмкэ, Йэкыб къэралхэм ашы- псуурэ тильэпкэ- гъуухэм адьярэз эзхы- ныгъэхэм ыкчи къебар жууцээ иамалхэмкэ и Комитет

Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ- шызэр:
385000,
къ. Мые��уапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэр А4-кіэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтыр 12-м нахь цыкъунэу Ѣытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэкегъэлжых.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зышаушыхъятыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын Йофхэмкэ, тел- радиокъэтын- хэмкэ ыкчи зэлты- йысыкэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэ гъэлоры- шапл, зэраушыхъятыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутыгъэр
ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мые��уапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкіэмкіи
пчагъэр
4885
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 88

Хэутынм узцы- къэтхэнэу Ѣыт уахътэр Сыхъатыр 18.00
Зышыхъятыгъэхъ уахътэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъялэм игуадзэр
Мэцлээкъо С. А.
Редактор шхъялэм игуадзэр
Хъурмз Х. Х.